

Jägareförbundet Mitt

Resultat spillningsinventering av älg och rådjur inom Skärgården ÄFO 2021

Spillningsinventering är en av flera metoder för att uppskatta tätheter av bland annat älg. Metoden är ett bra alternativ till andra metoder och i flera avseenden billigare och bättre än till exempel flyginventeringar. Det bästa är om man kan samla in uppgifter årligen eller relativt tätt i tid för att kunna följa den lokala älgstammens utveckling. Metoden är enkel och okomplicerad och går till enligt följande.

Mätningarna utförs under vårvintern innan markvegetationen börjat grönska. Enbart färsk spillning inventeras, dvs det som älgarna lämnat ifrån sig under den gångna vintern.

Mätningen sker på provytor enligt ett visst system, varje provyta är 100 m² när det gäller älg. Systemet för utläggning av provytor kan variera. I de inventeringar som utförs enligt ovan är det så kallade trakter som används. En trakt består av en ruta, 1x1 km. En fördel med den metoden är att man kommer tillbaka till utgångspunkten. På varje trakt läggs 40 stycken provytor ut, det vill säga 10 provytor på varje sida av trakten (100m mellan varje provyta). Inventeraren får en startpunkt och sedan tar denne hjälp av GPS eller kompass för att komma till varje provyta. Trakterna är slumpmässigt utlagda i terrängen, vilket är viktigt för att få ett så statistiskt säkert resultat som möjligt.

När inventeringen är klar har man ett mått på hur många spillningshögar man hittat i de olika provytorna. Detta resultat kan man sen använda för att beräkna tätheten av älg i det område som inventerats (brukade och stadsplanerade områden undantagna).

Storlek på område (enligt Skogsstyrelsen): 53 915 ha

Resultat:

Marktyper i området (enligt Skogsstyrelsen):

→ Procent skogsmark: 65 %

→ Procent jordbruksmark: 15 %

→ Procent impediment (väg, sjö, samhälle): 20 %

Älg (justerat med marktypsfördelning): 4,6 per 1000 ha

Älg (ej justerat): 5,8 per 1000 ha

95 % konfidensintervall (KI): 4,5 – 7,1 älgar per 1000 ha

Skogsmark: 6,2 per 1000 ha

Åker/öppen mark: 3,8 per 1000 ha

95 % : (KI) 4,9 – 7,5 per 1000 ha

1,2 – 6,4 per 1000 ha (litet underlag)

Rådjur (justerat med marktypsfördelning): 44,8 per 1000 ha

Rådjur (ej justerat): 56,5 per 1000 ha

95 % konfidensintervall (KI): 40,5 – 72,6 rådjur per 1000 ha

Skogsmark: 59,1 per 1000 ha

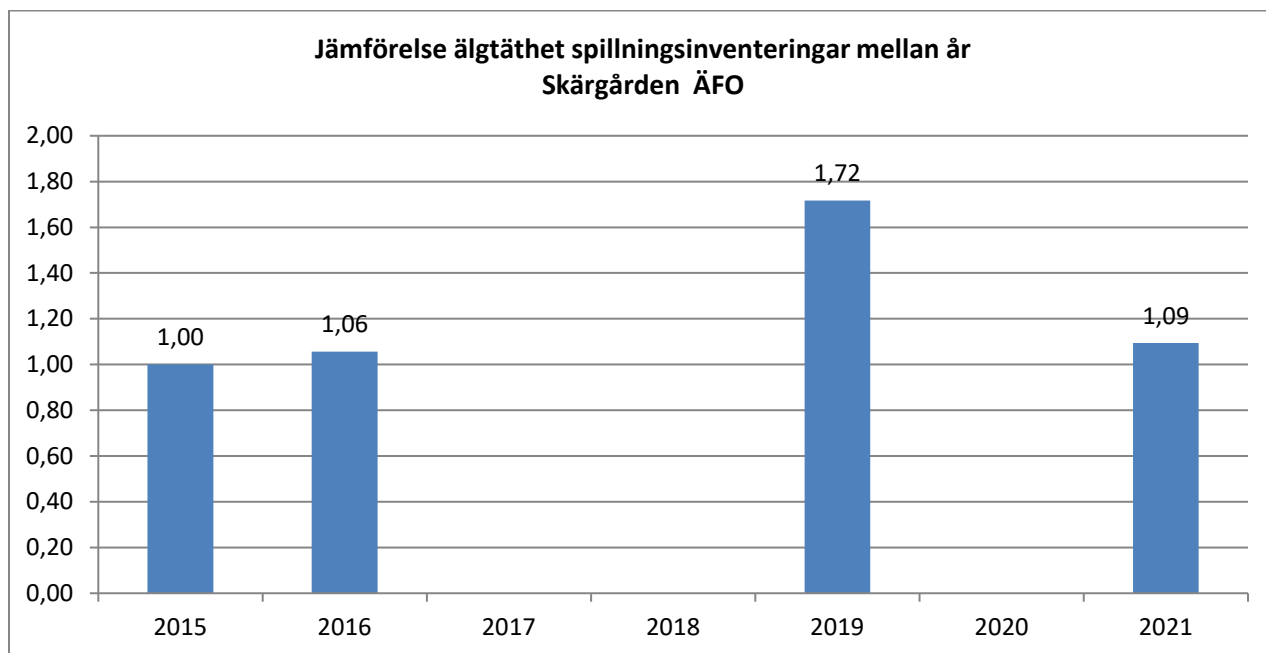
Åker/öppen mark: 42,5 per 1000 ha

95 % : (KI) 40,4 – 77,8 per 1000 ha

18,7 – 66,2 per 1000 ha (litet underlag)

OBS!! Vid beräkningar av stammens storlek i områden med jordbruksmark så använd värdet gällande Skogsmark och Åker/Öppen mark, se vidare info på nästa sida

→Antal trakter som inventerats:	Rådjur: 84 st	Älg: 85 st
→Antal provytor som inventerats totalt:	Rådjur: 1818 st	Älg: 1854 st
→Antal spillningshögar som hittats totalt:	Rådjur: 450 st	Älg: 404 st
→Index, spillningshögar per provyta:	Rådjur: 0,248	Älg: 0,218
→Antal spillningshögar per dygn:	Rådjur: 22	Älg: 19
→Antal dagar i studieperioden:	199 dagar (20201010 – 20210428)	

Figur: Jämförelse resultat spillningsinventeringar mellan år (ej justerade värden)

Resultatet skall ses som ett index över älg och rådjurspopulationerna och inte ett absolut mått. Tillsammans med en väl täckande älgobs så ger det ett bra underlag för viltförvaltningen.

Observera att i områden med en relativt hög andel öppen mark/jordbruksmark, så kommer ofta siffran på älgar per 1000 ha i genomsnitt för hela området att bli en överskattning. Detta på grund av att det oftare går att inventera provytor som ligger i skog jämfört med på åker (pga av att marken varit brukad under inventeringssäsongen). Därav är det viktigt vid vidare beräkningar att även titta på förhållandet i älgtäthet mellan skogsmark samt öppen mark. Vill man få fram en totalsiffra för tex ett helt ÄFO eller ÄSO som består av en betydande andel jordbruksmark, så måste man räkna ut antalet älgar på skogsmarken- samt jordbruksmarken var för sig. För att sedan få en totalsiffra adderas dessa värden ihop och delas med den totala siffran på 1000-tals hektar i området. Detta benämns ovan som ”justerad älgtäthet”.

Bilagor: Kartor där de inventerade trakterna presenteras som ”punkter” vilka har olika storlek beroende av älgtäthet respektive rådjurstäthet. Enskilda punkters storlek kan man inte dra några slutsatser av. Större delområden på kartan där det är en samling av större eller mindre punkter (minst 20 punkter), pekar på att i detta område så är det mer eller mindre älg än genomsnittet.

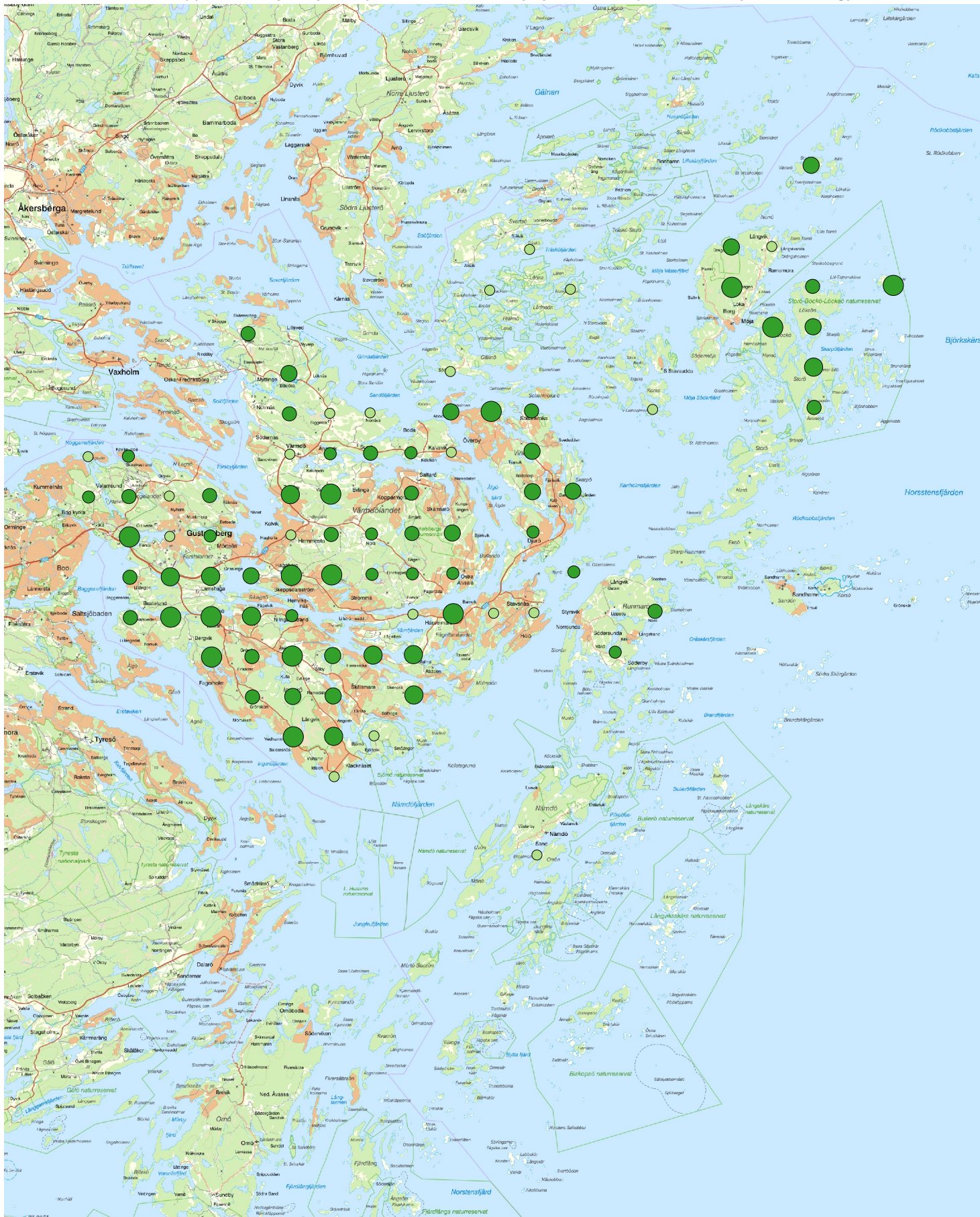
Spillningsinventering Skärgården

Älgresultat justerat värde: 4,6 älgar per 1000 ha (landareal)

Älg (ej justerat värde): 5,8 per 1000 ha. 95 % (KI): 4,5 – 7,1 älgar per 1000 ha

Skogsmark (65%): 6,2 per 1000 ha. 95 % (KI): 4,9 – 7,5 per 1000 ha

Åker/öppen mark (15%): 3,8 per 1000 ha. 95 % (KI): 1,2 – 6,4 per 1000 ha (litet underlag)

Koordinatsystem: SWEREF 99TM

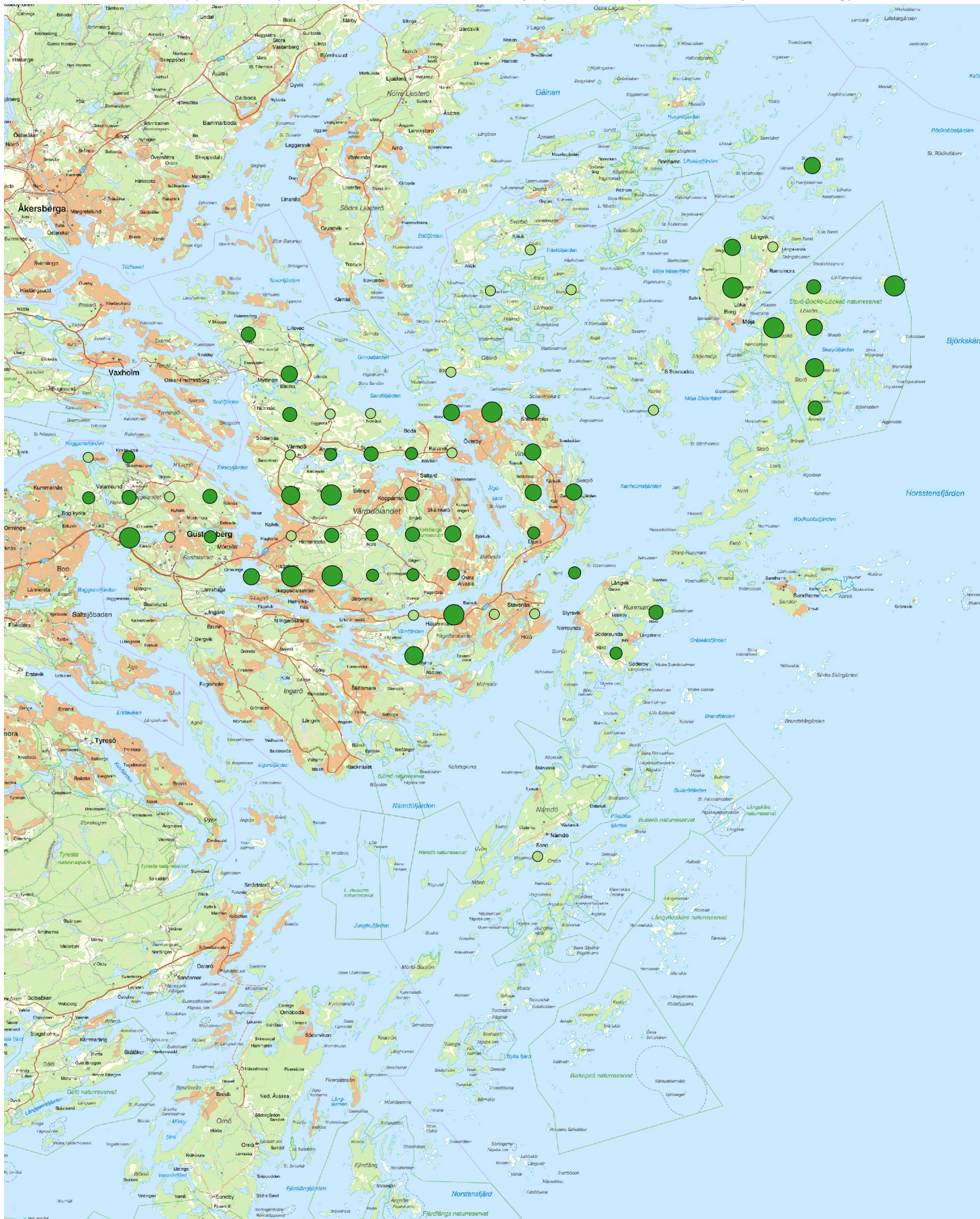
Spillningsinventering Skärgården

Älgresultat justerat värde: 4,0 älgar per 1000 ha (landareal)

Älg (ej justerat värde): 5,0 per 1000 ha. 95 % (KI): 3,6 – 6,3 älgar per 1000 ha

Skogsmark (65%): 5,4 per 1000 ha. 95 % (KI): 4,9 – 7,5 per 1000 ha

Åker/öppen mark (15%): 3,1 per 1000 ha. 95 % (KI): 0,6 – 5,5 per 1000 ha (litet underlag)

Koordinatsystem: SWEREF 99TM

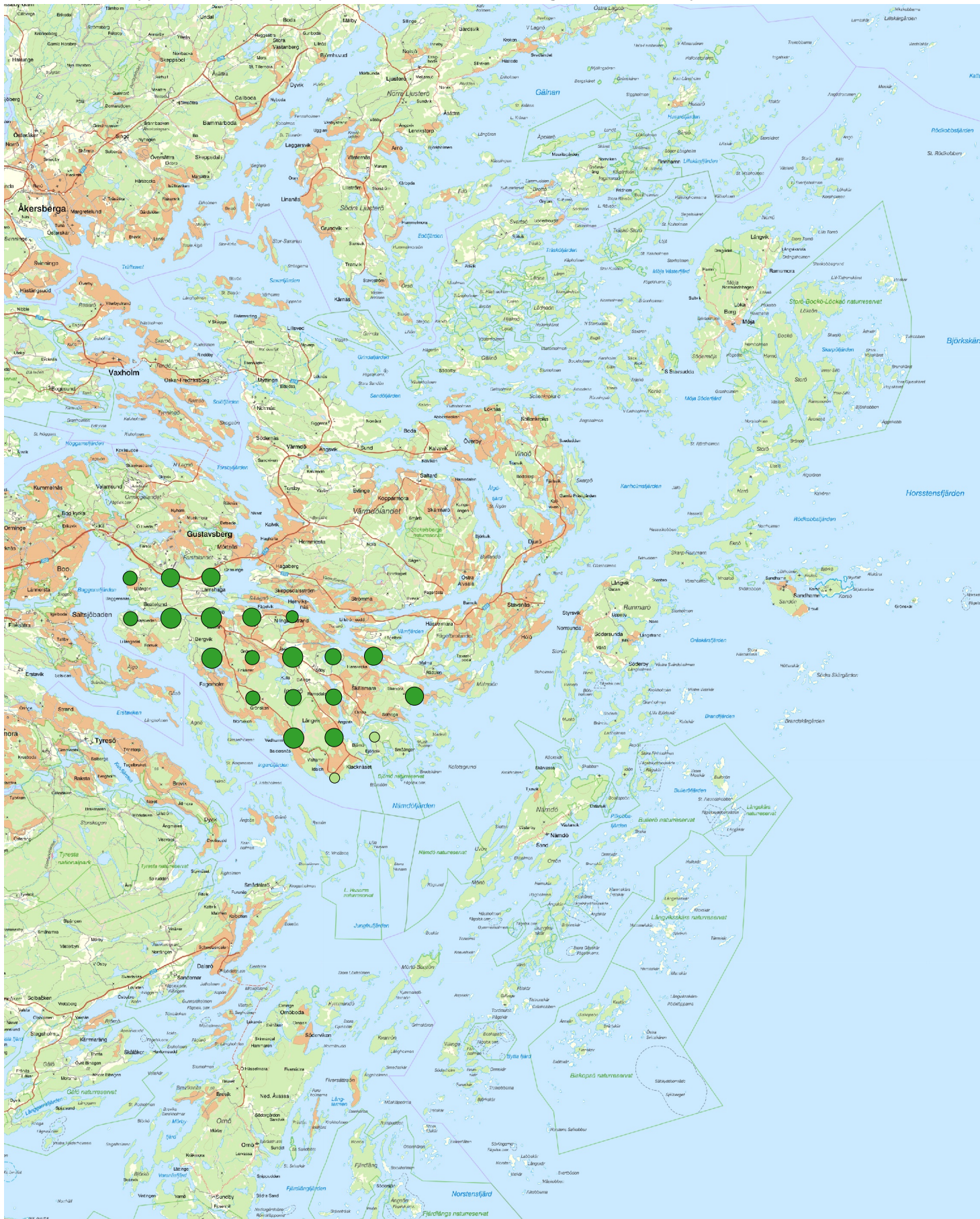
Spillningsinventering Skärgården

Älgresultat justerat värde: 6,4 älgar per 1000 ha (landareal)

Älg (ej justerat värde): 8,3 per 1000 ha. 95 % (KI): 5,0 – 11,5 älgar per 1000 ha

Skogsmark (65%): 8,3 per 1000 ha. 95 % (KI): 5,7 – 11,4 per 1000 ha

Åker/öppen mark (15%): 5,3 per 1000 ha. För litet underlag, värdet baseras på kvoten för hela området

Koordinatsystem: SWEREF 99TM

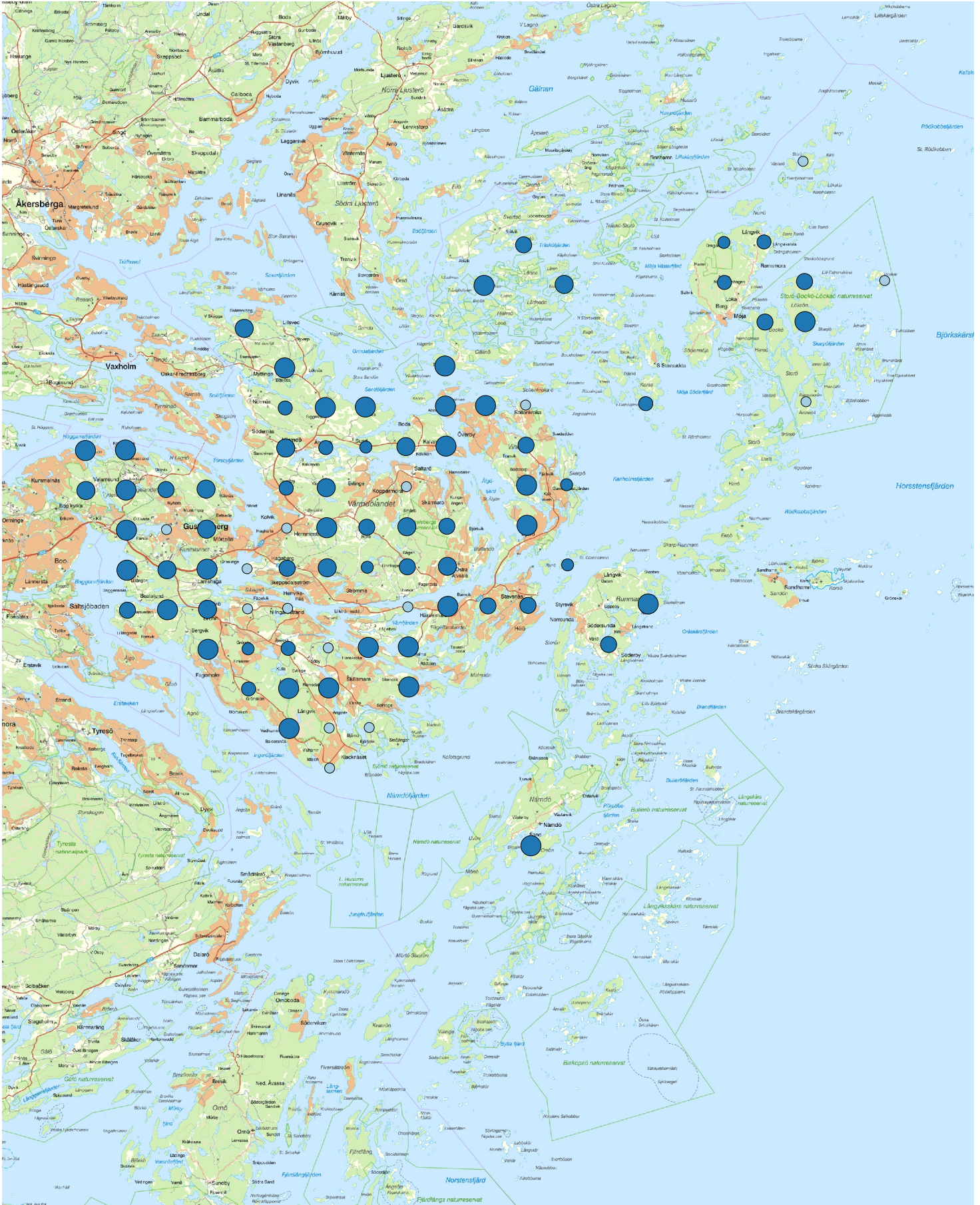
Spillningsinventering Skärgården

Rådjursresultat justerat värde: 44,8 rådjur per 1000 ha (landareal)

Rådjur (ej justerat värde): 56,5 per 1000 ha. 95 % (KI): 40,5 – 72,6 rådjur per 1000 ha

Skogsmark (65%): 59,1 per 1000 ha. 95 % (KI): 40,4 – 77,8 per 1000 ha

Åker/öppen mark (15%): 42,5 per 1000 ha. 95 % (KI): 18,7 – 66,2 per 1000 ha (litet underlag)

Koordinatsystem: SWEREF 99TM